

Hitelintézet átalakításának, egyesülésének és szétválásának engedélyezése

I. ÁTALAKÍTÁS

1.1 Általános szabályok

Hitelintézet más típusú hitelintézetté, pénzügyi vállalkozássá, továbbá pénzügyi vállalkozás hitelintézetté történő átalakítása esetén az alapításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Hitelintézet befektetési vállalkozássá történő átalakítása esetén a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bsz.) engedélyezésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. Mindemellett a Bsz. engedélyezésre vonatkozó szabályait nem kell alkalmazni a befektetési vállalkozássá alakítandó hitelintézet által folytatott és már engedélyezett befektetési szolgáltatási tevékenység, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatás vonatkozásában. (Hpt. 24. § (1)-(2) bekezdése)

Hitelintézet csak abban az esetben alakítható át pénzügyi vállalkozássá vagy befektetési vállalkozássá, ha betétállományát az átalakítást eldöntő közgyűlési határozatot megelőzően teljes egészében átruházta. (Hpt. 24. § (3) bekezdés)

1.2 Engedélyezési eljárás

1.2.1 Az alapításra vonatkozó szabályok alkalmazására tekintettel az alábbi iratokat szükséges benyújtani a Hpt. 18. §-ában foglaltak alapján:

- az átalakítani tervezett hitelintézet – típusának, tevékenységi körének egyértelmű meghatározását tartalmazó – alapító okiratát; (Hpt. 18. § (1) bekezdés a) pont)
- a tervezett működési terület (országos kiterjedésű vagy meghatározott területi egységre korlátozott) meghatározását tartalmazó iratot; (Hpt. 18. § (1) bekezdés b) pont)

1.2.2 Ha a tulajdonosok között olyan személy szerepel, aki (amely) az átalakítás alatt lévő hitelintézetben minősített befolyást kíván szerezni, a fent említett iratokon kívül az engedély iránti kérelemhez **mellékelni kell:**

- a kérelmezőnek a Hpt. 2. számú mellékletében meghatározott azonosító adatait, (Hpt. 18. § (2) bekezdés a) pont)
- a befolyásoló részesedés megszerzéséhez szükséges pénzügyi forrás törvényes eredetének igazolását, (Hpt. 18. § (2) bekezdés b) pont)
- 30 (harminc) napnál nem régebbi okirati igazolást arról, hogy személyes joga szerinti hatáskörrel rendelkező adóhatósággal, vámhatósággal, egészségbiztosítási szervvel, nyugdíj-biztosítási igazgatási szervvel szemben nincs tartozása, (Hpt. 18. § (2) bekezdés c) pont)

Az állami adóhatóságtól beszerezhető adóigazolással egyenértékű, ha az adózó szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban. (Hpt. 18. § (3) bekezdés)

- nyilatkozatot arról, hogy egyéb tulajdonosi érdekeltsége és tevékenysége nem veszélyezteti a pénzügyi intézmény működését, (Hpt. 18. § (2) bekezdés d) pont)

- természetes személy esetén 90 (kilencven) napnál nem régebbi, a bünygyi nyilvántartásban elérhető adatok egészére vonatkozóan kiállított erkölcsi bizonyítványt, vagy a személyes joga szerinti ennek megfelelő okiratot, *(Hpt. 18. § (2) bekezdés e) pont)*
 - nem természetes személy esetén a kérelem benyújtásakor hatályos létesítő okiratát, 30 (harminc) napnál nem régebbi okirati igazolást arról, hogy a személyes joga szerinti bejegyzése (nyilvántartásba vétele) megtörtént, nem áll csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt, valamint vezető állású személyével szemben kizáró ok nem áll fenn, *(Hpt. 18. § (2) bekezdés f) pont)*
 - nem természetes személy kérelmező esetén a tulajdonosi szerkezetének részletes leírását, valamint ha a kérelmezőre az összevont alapú felügyelet kiterjed, ezen körülményeknek a részletes leírását, továbbá az összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézet, befektetési vállalkozás előző évre vonatkozó konszolidált éves beszámolóját, ha konszolidált beszámoló készítésére kötelezett, *(Hpt. 18. § (2) bekezdés g) pont)*
 - nyilatkozatot arról, hogy milyen – a számviteli törvény szerinti – függő és jövőbeni kötelezettségei vannak, *(Hpt. 18. § (2) bekezdés h) pont)*
 - a kérelmező teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy hozzájárul az engedély iránti kérelemhez mellékelte iratban foglalt adatok valódiságának az MNB által megkeresett szervek útján történő ellenőrzéséhez. *(Hpt. 18. § (2) bekezdés i) pont)*
 - a kérelmező nyilatkozatát, hogy az engedély kiadása érdekében szükséges minden lényeges tény és adatot közölt az MNB-vel *(Mnbtv. 59. § (2) bekezdés)*
- Ha a befolyásoló részesedést szerezni kívánó intézmények között külföldi székhelyű pénzügyi intézmény, biztosítóiintézet vagy befektetési társaság van, az említetteken kívül az engedély iránti kérelemhez be kell nyújtani a székhely szerinti ország illetékes felügyeleti hatóságának igazolását, illetőleg nyilatkozatát arról, hogy a vállalkozás a prudens tevékenység végzésére vonatkozó szabályokat betartva működik. *(Hpt. 18. § (4) bekezdés)*

1.2.3 Tekintettel arra, hogy az átalakítás engedélyezése egy eljárásban történik, a Hpt. 20. §-ában megfogalmazott működési engedély iránti kérelemhez szükséges iratok közül az **átalakulás iránti engedélykérelemhez az alábbiakat szükséges benyújtani:**

- a Hpt.-ben meghatározott jegyzett tőke minimum meglétének igazolását (bankká történő átalakulás esetén az átalakulási vagyonmérleg és vagyonleltár tervezet alapján rendelkezik 2 milliárd forint összeget meghaladó jegyzett tőkével.) *(Hpt. 20. § (2) bekezdés a) pont)*,
- a mérleg fordulónapjára vonatkozó belső tőkeszükséglet számítás megalapozott elvégzése érdekében az intézmény nyilatkozatát arról, hogy belső tőkeszükséglet-számításra vonatkozó módszertanát a mérleg fordulónapját megelőző 90 napon belül aktualizálta.
- a mérleg fordulónapjára vonatkozóan elvégzett belső tőkeszükséglet-számítás alapján megállapított tőkeszükséglet levezetése az áttekintő lapon, illetve a felügyeleti SREP kérdőívre adott válaszok
- a hitelintézet jegyzett tőkéjében legalább ötszázalékos részesedéssel vagy szavazati joggal rendelkező tulajdonos azonosítására alkalmas adatokat, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés c) pont)*
- a középtávú – az első (3) három évre vonatkozó – üzleti tervet, amely megalapozza az átalakulási elképzelést, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés d) pont)*
- a folytatni kívánt új, korábban még nem engedélyezett tevékenységekre vonatkozó, általános szerződési feltételeket is tartalmazó egy vagy több üzletszabályzatot, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés e) pont)*
- nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy az átalakulást követően, mint átalakult hitelintézet a tevékenységét mikor kívánja megkezdeni, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés f) pont)*
- bankká történő átalakulás esetén az Országos Betétbiztosítási Alapnak megküldött csatlakozási nyilatkozat másolatát, amennyiben a csatlakozásra még nem került sor, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés g) pont)*
- nyilatkozatot arról, hogy a jogszabályban meghatározott, illetőleg jogszabályon alapuló adatszolgáltatások teljesítésére felkészült, valamint az adatszolgáltatáshoz felhasznált

számítógépes programok tesztfuttatási eredményeit (csak abban az esetben szükséges becsatolni, ha az adatszolgáltatás tartalma változik), (Hpt. 20. § (2) bekezdés h) pont)

- számviteli politikájának, részletes számviteli rendszerének tervezetét (csak abban az esetben szükséges becsatolni, ha a számviteli politika tartalma változik), (Hpt. 20. § (2) bekezdés i) pont)
- valamely, a hitelintézetek közötti fizetési rendszerhez való közvetlen csatlakozásról szóló nyilatkozatot és a csatlakozást biztosító informatikai rendszer könyvvizsgálói igazolását, vagy a közvetve történő csatlakozás elfogadásáról adott nyilatkozatot (csak abban az esetben szükséges becsatolni, ha a csatlakozási rend változik), (Hpt. 20. § (2) bekezdés j) pont)
- a központi hitelinformációs rendszerről szóló törvényben meghatározott központi hitelinformációs rendszerhez történő csatlakozásról szóló nyilatkozatot (csak abban az esetben szükséges becsatolni, ha a csatlakozási rend változik), (Hpt. 20. § (2) bekezdés k) pont, 2011. évi CXXII. törvény)
- a hitelintézet likviditását, fizetőképességét (szolvenciáját) súlyosan veszélyeztető állapot esetén alkalmazandó - a hitelintézet igazgatósága által elfogadott - eljárás rendjét és a Hpt. 114. §-ban meghatározott helyreállítási tervét (csak abban az esetben szükséges benyújtani, ha a jelenlegi rend a szervezeti felépítés, hatáskörök változására tekintettel változik, vagy ha ilyenkorábban nem rendelkezett), (Hpt. 20. § (2) bekezdés l) pont)
- a szervezeti felépítését, az irányítási, döntési és ellenőrzési rendjét, illetőleg a szervezeti és működési szabályzatát, ha ezeket az alapító okirat részletesen nem tartalmazza, (Hpt. 20. § (2) bekezdés m) pont)
- belső ellenőrzési szabályzatát (csak abban az esetben szükséges becsatolni, ha változik a szabályzat), (Hpt. 154. §. (1)-(4) bekezdés)
- a korlátozásmentes birtoklási jog igazolását a székhelyen (tulajdoni lappal, bérleti/albérleti szerződéssel, stb.- csak a székhely változása esetén szükséges benyújtani) (Hpt. 67. § (1) bekezdés d) pont és (2) bekezdés)
- kereskedési könyv vezetésére vonatkozó belső szabályzatát (csak abban az esetben szükséges becsatolni, ha változik a szabályzat, vagy ha korábban ilyenkorábban nem rendelkezett),
- a pénzmossás megelőzésére vonatkozó szabályzatot csak a szervezeti változás esetében szükséges benyújtani), (2007. évi CXXXVI. törvény)
- a vezető állású személyek (ügyvezetők, igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok) megfelelőségének megállapításához szükséges okiratokat. (Az okiratok részletes felsorolását „A hitelintézet vezető állású személyeinek engedélyezése” című fejezet tartalmazza.)

Az engedély megadásának további feltétele, hogy a hitelintézet rendelkezzen a Hpt.-ben meghatározott feltételeknek megfelelő vezető állású személyekkel, így legalább két ügyvezetővel, legalább három tagú igazgatósággal – melyben legalább két tag devizabelföldi (ideértve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyt is) és legalább egy éve állandó belföldi lakóhellyel rendelkezik –, valamint legalább három tagú felügyelő bizottsággal (Hpt. 149. § (1) bekezdés, 156. §).

- a működéshez szükséges tárgyi feltételek biztosítására vonatkozó nyilatkozatot (a nyilatkozat mellett a tárgyi feltételek meglétének igazolása csak akkor indokolt, ha korábban a társaság nem igazolta azok meglétét). A működéshez szükséges tárgyi feltételek és biztonsági követelmények folyamatos biztosítása érdekében készített bankbiztonsági szabályzatot, illetve az informatikai rendszer biztonságos működésével kapcsolatos szabályozási rendszer bemutatását, (Hpt. 67. §)
- a pénzügyi intézményi minősítéssel rendelkező könyvvizsgálóval kötött megbízási szerződést, továbbá a könyvvizsgáló nyilatkozatát, hogy nem esik a Hpt.-ben meghatározott kizáró okok alá (csak abban az esetben szükséges becsatolni, ha változik a személye), (Hpt. 260. § (1)-(2) bekezdés)
- jogi képviselő esetén meghatalmazást, (Ket. 40. § (2) bekezdés, 40/A. §)
- teljességi nyilatkozatot a kérelmező által cégszerűen aláírva arra vonatkozóan, hogy a kérelmező az engedély kiadása érdekében szükséges minden lényeges tényt és adatot közölt az MNB-vel. (Mnbtv. 59. § (2) bekezdés).

II. EGYESÜLÉS, BEOLVADÁS, SZÉTVÁLÁS

2.1 Általános szabályok

Hitelintézetbe más hitelintézet, pénzügyi vállalkozás, járulékos vállalkozás befektetési vállalkozás és központi szerződő fél olvadhat be, illetve hitelintézet más hitelintézettel olvadhat össze. *(Hpt. 25. § (1) bekezdés)*

Részvénytársasági formában működő pénzügyi intézmény nem egyesülhet szövetkezeti formában működő pénzügyi intézménnyel. *(Hpt. 25. § (2) bekezdés a) pontja)*

A fióktelep formájában működő hitelintézet jogi személlyel, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társasággal nem egyesülhet. *(Hpt. 25. § (2) bekezdés b) pontja)*

Az MNB-nek a pénzügyi intézmények egyesüléséhez adott engedélye nem pótolja a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét. *(Hpt. 26. §)*

Összeolvadás esetén az MNB az alapítás és a működés megkezdésének engedélyezésével kapcsolatos határozatot egy eljárásban is meghozhatja. *(Hpt. 27. §)*

Szétválás esetén az alapításra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. *(Hpt. 28. § (1) bekezdés)*

2.2 Hitelintézet egyesülése esetén az engedélyezésre irányuló kérelemhez a következő iratok benyújtása szükséges a Hpt. 18. § (1) bekezdésében meghatározott dokumentumok közül:

- a módosított (egységes szerkezetben elkészített) alapszabály,
- alapítói határozatok (jegyzőkönyvek, vagy kivonatok),
- hitelintézet szervezeti felépítése,
- A Hpt. 25. § (3) bekezdésében foglaltak alapján:
 - a) egyesülési szerződés;
Az egyesülési szerződés minimális tartalma:
 - az egyesülő társaságok neve, székhelye, cégjegyzékszama, a létrejövő társaság, formája, neve és székhelye,
 - az egyesülés módja,
 - a vezető állású személyek adatai,
 - a tevékenységek felsorolása a Hpt. terminológiával,
 - az egyesülő társaságok vagyona külön-külön és a jogutód társaság vagyona,
 - az átvévő társaság részvényei átruházásának részletes szabályai;
 - b) a könyvvizsgáló által hitelesített vagyonmérleg tervezetet, valamint a kötelezettségek és a követelések állományát tartalmazó kimutatás,
 - c) a Hpt. 20. §-ában meghatározott mindazon iratok, amely a végezni kívánt tevékenységi kör engedélyezéséhez szükséges:
 - középtávú 3 (három) éves üzleti terv,
 - a szabályzatok felsorolása,
 - az egyesülés folytán módosuló szabályzatok,
 - az egyesülést követően a tevékenység megkezdésének tervezett időpontjáról nyilatkozat,
 - a Hpt. 20. § (2) bekezdés h) pontja szerint adatszolgáltatásra való felkészültségről nyilatkozat,

- befektetési vállalkozás hitelintézetbe való beolvadása esetén, ha a beolvadásával a hitelintézet univerzális hitelintézetté¹ válna, úgy arra vonatkozó engedélykérelem a szükséges dokumentumokkal, kiemelten az a belső szervezeti és működési eljárási rend bemutatása, melyen belül elkülönülnek a pénzügyi szolgáltatással és a befektetési szolgáltatással foglalkozó szervezeti egységek, illetve a „kínai fal” szabályzat. (Hpt. 158. § (1) bekezdés)
- d) azokat az adatokat, amelyekből a Hpt. 79. § (5) bekezdésében foglalt feltétel fennállása megállapítható. (A szavatoló tőkéről külön kimutatást kell készíteni, amely tartalmazza mind a jogelőd, mind a jogutód hitelintézetek szavatoló tőkéjének összetevőit.)
- e) a kérelmező nyilatkozatát, hogy az engedély kiadása érdekében szükséges minden lényeges tényt és adatot közölt az MNB-vel (Mnbtv. 59. § (2) bekezdés).

2.3. Szövetkezeti hitelintézetek esetében az átalakítás engedélyezése iránti kérelemhez az alábbi dokumentumok csatolása is szükséges:

- annak igazolása, hogy az átalakulás kezdeményezése a tagok (tulajdonosok) döntése,
 - az előkészítő közgyűlés jegyzőkönyve, az igazgatóságnak a felügyelő bizottság álláspontját is tartalmazó előterjesztése,
 - az átalakuló szövetkezet vagyonleltár és vagyonmérleg-tervezete, az átalakulással létrejövő intézmény nyitó vagyonmérleg-tervezete, a független könyvvizsgáló megválasztására vonatkozó taggyűlési határozat,
 - a jogutód szervezetben részt venni nem kívánó személyekkel való elszámolás módjáról szóló szabályzat,
 - a második közgyűlésre készült előterjesztés, a közgyűlés jegyzőkönyve, az átalakulási vagyonleltár és vagyonmérleg, valamint az átalakuló intézmény vagyonleltárának, nyitó vagyonmérlege elfogadására vonatkozó taggyűlési határozatok,
 - a második közgyűlés átalakulás tárgyában hozott határozatai,
 - annak dokumentálása, hogy az átalakulás tárgyában döntő közgyűlések összehívása, és a döntésekről a tagok számára adott tájékoztatás megfelel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény vonatkozó rendelkezéseiben foglaltaknak.

2.4 Hitelintézetek határon átnyúló egyesülése

A tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2007. évi CXL. törvény által biztosított lehetőség alapján mód van arra, hogy magyarországi székhellyel rendelkező hitelintézet külföldi hitelintézettel egyesüljön.

2.4.1 Az engedély iránti kérelemhez legalább az alábbi iratokat kell benyújtani

- a tervezett egyesülésről és fiókalapításról szóló részletes ütemtervet;
- az egyesülési szerződést (az engedélyezési eljárás megindításához elegendő az egyesülési szerződés tervezetének a benyújtása, de a kérelem érdemi elbírálásához és a határozat meghozatalához az egyesülési szerződés aláírt változatának benyújtása is szükséges.)
- az egyesülés és a fiókalapítás tárgyában hozott alapítói határozatokat;
- középtávú – 3 (három) éves – szöveges, számokkal alátámasztott üzleti tervet, amelyben az adott külföldi hitelintézet jövőbeni magyarországi stratégiája (a fióktelep vonatkozásában) kifejtésre kerül;
- amennyiben a létrehozandó fióktelep nem kíván az OBA tagja lenni, az ügyfél-tájékoztatásnak – magyar nyelven – a külföldi hitelintézet székhelye szerinti betétbiztosítás szabályaira is ki kell terjednie. A tájékoztatásnak ki kell térnie továbbá a betétbiztosítás által biztosított

¹ Univerzális hitelintézet: a Hpt. alapján pénzügyi szolgáltatási és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végző és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény alapján befektetési szolgáltatási tevékenységet végző, kiegészítő szolgáltatásokat is nyújtó hitelintézet.

- betét típusokra, a biztosítás mértékére, a kártalanítási kifizetés feltételeire, valamint a biztosítás igénybevételéhez szükséges eljárásra,
- a könyvvizsgáló által hitelesített vagyonmérleg tervezetet, valamint a kötelezettségek és a követelések állományát tartalmazó kimutatást (beolvadó hitelintézet) valamint a külföldi hitelintézet éves (szöveges) jelentést is tartalmazó auditált beszámolóját,
- rendelkezni kell a magyar hitelintézet által a KHR-be felvitt adatokkal, a fióktelep átveszi-e az adatok kezelését vagy sem;
- a társasági struktúra tervezett átalakítása miatt az ügyfelek tájékoztatásáról szóló iratokat, különös tekintettel a betétállományra.
- az Mnb tv. 59. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot

2.4.2 Az egyesülési szerződés tartalma

Az egyesülési szerződés a minimális tartalmi elemeken túl szükséges, hogy tartalmazzon egy olyan kikötést is, hogy a külföldi hitelintézet kötelezettséget vállal arra, hogy:

- fióktelepet alapít olyan módon, hogy az a beolvadás hatályosulásának napján megkezdhesse a tevékenységét;
- a fióktelep rendelkezésére bocsátja mindazt a vagyont, amivel a beolvadást megelőzően a magyar hitelintézet rendelkezett;
- tudomásul veszi és megerősíti, hogy a beolvadás okán illetve a beolvadást követően a korábban a magyar hitelintézet által kötött ügyfélszerződések egyoldalú módosítása tekintetében többletjogosítványok nem illetik meg.

Az MNB az eljárás során felveszi a kapcsolatot az illetékes külföldi felügyeleti hatósággal is. Természetesen a külföldi felügyeleti hatósággal történő egyeztetés valamint az eljárás során benyújtott dokumentumok felvethetnek további kérdéseket is, amelyek megoldásához az MNB egyéb iratok benyújtását tarthatja szükségesnek.

A beolvadás eredményeképpen a külföldi hitelintézet a magyar hitelintézettől megszerzett vagyonnal szabadon rendelkezhet, azt a Magyarországon létrehozandó fióktelep rendelkezésére bocsáthatja. Ez az aktus nem minősül a Hpt. 17.§-ában meghatározott betétállomány-átruházásnak, így ahhoz az MNB engedélye sem szükséges.

A beolvadással nem jön létre automatikusan pénzügyi és befektetési szolgáltatás végzésére jogosult magyarországi fióktelep, azt a külföldi hitelintézetnek meg kell alapítania. A fióktelepet a magyar cégjegyzékbe be kell jegyezni, a fióktelep a cégnyilvántartásba való bejegyzéssel jön létre. Fontos szempont továbbá, hogy a fióktelep megalapítására és lehetőleg a cégjegyzékbe történő bejegyzésére is még a beolvadás előtt sor kell, hogy kerüljön. Így a fióktelep tényleges működését a beolvadás hatályával kezdené meg. (1997. évi CXXXII. törvény (Fkt.) 4.§ (1) bekezdés)

Az MNB fogyasztóvédelmi szempontból központi kérdésnek tartja, hogy a magyar hitelintézet ügyfelei a tervezett átalakulás egyes lépéseiről és az ügyfélállomány sorsáról az átalakulás valamennyi fázisában részletes tájékoztatást kapjanak.

Javasolt továbbá az eljárás megkezdése előtt a KELER Zrt.-vel valamint a Giro Zrt.-vel is felvenni a kapcsolatot. A Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR) vonatkozásában a BISZ Központi Hitelinformációs Zrt.-vel is.

A fióktelepek alapításakor a külföldi hitelintézet számára készített tájékoztató anyag az MNB honlapján a http://felugyelet.mnb.hu/data/cms2352512/EEA_service_providers_310512j.pdf oldalon található. A Guide 2. fejezete a fióktelepek működésével is foglalkozik.